

TÜRK YATIRIMCILAR İÇİN ENERJİ SEKTÖRÜNDE CAZİP PAZAR: MOZAMBİK

2011 yılında açıklanan rezerv bilgileri ışığında önümüzdeki yıllarda Mozambik'in dünyanın en büyük sıvılaştırılmış doğalgaz ihracatçısı olacağı beklentisi; dünyanın bir çok yerinden her sektörden yatırımcıların Mozambik'e gelmesi ile sonuçlanırken, Türk yatırımcıları da Mozambik'te pazar araştırmalarını sürdürüyor. T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde gerçekleştirilen ve üç ülkeyi kapsayan Afrika resmi ziyaretinde ikinci durak Mozambik oldu.

Resmi ziyaret kapsamında DEİK ev sahipliğinde düzenlenen Mozambik-Türkiye İş Forumu, T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Mozambik Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Filipe Nyusi, T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Mozambik Cumhuriyeti Sanayi ve Ticaret Bakanı Ernesto Max Elias Tonela, DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan ve Mozambik İş Kuruluşları Konfederasyonu Başkanı Rogerio Manuel'in katılımları ile 24 Ocak 2017 Salı günü Mozambik'in başkenti Maputo'da gerçekleştirildi.

Forumun kapanışında konuşan **T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan**, Mozambik'i ziyaret eden ilk Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı olduğunu söyledi ve görüşmelerde iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin de kapsamlı şekilde ele alındığını ifade etti. Ziyaret çerçevesinde Mozambik ile Türkiye arasında 6 ayrı anlaşmanın imzalandığını hatırlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu anlaşmaların Mozambik ile Türkiye arasında yepyeni bir başlangıcı müjdelediğini ifade etti. Mozambik'teki ekonomik ve iktisadi gelişmeleri dikkatle takip ettiklerini ifade eden Cumhurbaşkanı, altyapı ve üstyapı yatırımlarında Türkiye'nin Mozambik ile işbirliği içerisinde çalışmaya hazır olduğunu vurguladı. 'Biz, Afrika'nın geçmişte neler çektiğini iyi biliriz... Biz Afrika'yı kimlerin sömürdüğünü de iyi biliriz' diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, İş Forumu kapsamında Mozambik'i ziyaret eden ve Mozambik'te yatırımı bulunan Türk işadamlarının çok farklı bir bakış açısı ile bu girişimlerde bulunduğunu söyledi. Alt yapı ve üst yapı inşaatlarında Türkiye'nin dünyanın en güçlü ülkelerinden bir tanesi olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin toplu konut, ulaştırma ve sağlık alanlarında yarattığı başarı öykülerini, Türk özel sektör ile el ele Mozambik'te de yaratmak istediklerini söyledi ve Türk iş adamlarını Mozambik'te yatırıma davet etti. 2016 yılı itibarıyla Türkiye ile Mozambik arasındaki karşılıklı ticaretin 115 milyon ABD Doları seviyesinde olduğunu hatırlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, iki ülke arasında karşılıklı ticaret hedefinin ilk aşamada 250 milyon ABD Doları, ardından da 500 milyon ABD Doları olarak belirlediklerini sözlerine ekledi. Türkiye'nin 2015 yılında küresel kamu-özel sektör işbirliği pazarındaki projelerin yüzde 40'ını gerçekleştirdiğini belirten Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin bu alandaki bilgi, deneyim ve tecrübesini Mozambik ile paylaşmaya hazır olduklarını söyledi.

Mozambik Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Filipe Nyusi ise, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a Mozambik'i resmi ziyareti için teşekkür ederken, bu ziyaretin siyasi ve ekonomik ilişkiler açısından bir mihenk taşı olduğunu söyledi ve iki ülke arasındaki ilişkilerin ileriye götürülebilmesi için cesaret verici bir başlangıç olduğunu belirtti. Türk ve Mozambikli iş insanlarının ortaklık kurarken kamu-özel sektör ortaklığı da dahil olmak üzere, yeni iş modellerini de dikkate almaya davet eden Cumhurbaşkanı Nyusi, Mozambik'in tarım, altyapı, turizm ve enerji sektörlerini öncelikli sektörler olarak belirlendiğini ifade etti ve Türk işadamlarını, Mozambik'e yatırıma davet etti.

Enerji sektörü özelinde, Mozambik'in çok farklı enerji kaynaklarında büyük imkan ve potansiyeli barındırdığını vurgulayan Cumhurbaşkanı Filipe Nyusi, ülke olarak hedefleri arasında Mozambik'i Afrika'nın turizm merkezi haline getirmek olduğunu da söyledi. Cumhurbaşkanı Nyusi sözlerini "bizler Mozambik olarak Türkiye'nin erdeminden yararlanmak istiyoruz" diyerek bitirdi.

T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci Forum'da yaptığı konuşmada, ziyaret kapsamında Türkiye ile Mozambik arasında Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması ile Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşmasının imzalandığı; Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması konusunda hazırlıkların başlaması konusunda mutabakata varıldığını söyledi. Türk işadamlarınının Mozambik'te iş yaparken diğer ülke işadamlarına uygulanan vergi oranlarıyla iş yapmak istediklerini belirten Ekonomi Bakanı Zeybekci, Türk işadamlarına uygulanan ek verginin kaldırılması yönünde Mozambikli mevkidaşından destek talep etti ve İş Forumu'nun Türkiye ile Mozambik arasındaki ilişkide yeni bir başlangıç olmasını temenni ettiğini ifade etti.

DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan ise, Forum kapsamında 800'e yakın Mozambikli ve Türk işadamlarının B2B görüşmelerde bulunduğunu söyledi ve "Türkiye ile Mozambik arasında ticaret ve yatırım ilişkilerini tesis ederek güçlendirmesi için çalışıyoruz" dedi. Mozambik'in kısa, orta ve uzun vadede Türk işadamları ve ürünleri için büyük umut vaat eden bir ülke olduğunu belirten Başkan Vardan, "Ülke karasularında bulunan yüksek miktardaki doğalgazın ticarileştirilmesi sonrasında, dünyanın bir numaralı sıvılaştırılmış doğalgaz ihracatçısı olacağı beklentisi, bizleri heyecanlandırıyor" diye konuştu. Türkiye'nin önde gelen uluslararası müteahhitlik ve yatırım gruplarının halihazırda Mozambik'te yatırımlar yaptığını ve ülke insanına istihdam sağladığını değerlendiren Başkan Vardan, "zengin enerji kaynaklarına sahip olan ve daha önemlisi bu kaynaklara azami derecede ihtiyacı olan ülkelere ihracat konusunda uygun jeopolitik konuma sahip olan Mozambik, başta enerji olmak üzere Türk iş insanları için çok önemli bir yere sahip" dedi.

Türkiye-Mozambik Ticaret Rakamları (Ekonomi Bakanlığı-2015)

Toplam dış ticaret hacmi: 116.2 Milyon ABD Doları

Türkiye'den Mozambik'e yapılan ihracat: 43.8 milyon ABD Doları

Başlıca ihracat kalemleri: Demir-çelik çubuklar, cevher işleme makinaları, tohum, hububat, kuru baklagil işleme makinaları, inşaat aksamı, elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar.

Türkiye'nin Mozambik yaptığı ithalat: 72.3 milyon ABD Doları

Başlıca ithalat kalemleri: Taşkömürü, tütün, alüminyum tel, dökme demirden külçe ve yağlı tohum.

Dış ticaret dengesi: Mozambik lehine 28.3 milyon ABD Doları

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU